

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 30.6.2021
SWD(2021) 171 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

Följedokument till

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV
om konsumentkrediter

{COM(2021) 347 final} - {SEC(2021) 281 final} - {SWD(2021) 170 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning av översynen av konsumentkreditdirektivet (2008/48/EG)
A. Behov av åtgärder
Vad är problemet och varför är det ett problem på EU-nivå?
Mot bakgrund av hur marknaden, tekniken och beteenden har utvecklats sedan direktivet antogs ställs konsumenter som tar lån inför problem som skulle kunna undvikas. Upp till 46 miljoner människor beräknas drabbas av olika problem med kopplingar till de viktigaste bestämmelserna i direktivet. Dessutom ställs företagen inför bördor och kostnader till följd av oklara skyldigheter, vilket minskar konkurrenskraften på EU:s inre marknad för konsumentkrediter. Detta, som bekräftas i utvärderingen av direktivet från 2020 (SWD (2020) 254 final), skapar svårigheter för konsumenterna när det gäller att få tillgång till gränsöverskridande krediter, samtidigt som företagens möjligheter att tillhandahålla sådana krediter påverkas negativt. Problemen förvärras av framväxten av nya riskfyllda produkter och nya aktörer som inte (på ett tydligt sätt) omfattas av reglering. I kombination med konsumenternas begränsade medvetenhet leder situationen till användning av metoder där konsumenternas situation och beteendemönster utnyttjas. Den medför också att krediter beviljas utan en grundlig bedömning av konsumentens kreditvärdighet, och att konsumenter lätt kan hamna i överskuldsättning på grund av individuella omständigheter eller ekonomiska störningar av systemkaraktär. Om inga åtgärder vidtas skulle de viktigaste bakomliggande drivkrafterna, dvs. digitaliseringen, utvecklingen av konsumenternas beteende, bristen på tydlighet i vissa bestämmelser i direktivet, otillräckliga rättviseaspekter och bristande harmonisering mellan medlemsstaterna, vilket leder till bristfällig konkurrens, inte kunna hanteras på lämpligt sätt. De identifierade problemen skulle därför fortsätta att påverka berörda parter, sannolikt till och med i ökande omfattning, med hänsyn till den marknadsutveckling som drivs av den pågående digitaliseringen.
Vad vill man uppnå?
De allmänna målen med översynen av direktivet är att minska konsumenternas nackdelar och risker med att ta lån på en föränderlig marknad och att underlätta gränsöverskridande tillhandahållande av konsumentkrediter och främja den inre marknadens konkurrenskraft. Detta ligger i linje med direktivets ursprungliga mål.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå (subsidiaritet)?
Mot bakgrund av utvecklingen sedan direktivet antogs, särskilt medlemsstaternas olika tillvägagångssätt, kan en förbättring av det nuvarande regelverket endast uppnås genom åtgärder på EU-nivå. Åtgärder på EU-nivå skulle säkerställa en konsekvent hög konsumentskyddsnivå och en tydligare och mer harmoniserad rättslig ram för företag, vilket skulle minska hindren för att erbjuda kredit i andra medlemsstater (genom direkt gränsöverskridande tillhandahållande eller etablering av dotterbolag). Med digitaliseringen och det potentiella inträdet på kreditmarknaden av nya digitala aktörer förväntas det gränsöverskridande tillhandahållandet av krediter öka, och därför kommer gemensamma EU-regler som är anpassade till den digitala tidsåldern att vara nödvändiga, men också mer effektiva när det gäller att uppnå EU:s politiska mål.
B. Lösningar

Vilka alternativ finns för att nå målen? Finns det något rekommenderat alternativ? Om inte, varför?
Följande alternativ bedömdes: Ett scenario med oförändrad politik (alternativ 0 – grundscenario), andra åtgärder än lagstiftning (alternativ 1). En riktad ändring av direktivet, som endast fokuserar på att göra de nuvarande bestämmelserna tydligare och mer effektiva (alternativ 2) och en omfattande ändring av direktivet för att införa nya bestämmelser i linje med EU:s befintliga regelverk (alternativ 3a) eller för att införa nya bestämmelser som går utöver det befintliga unionsregelverket (alternativ 3b). Baserat på den bedömningen som genomförts skulle det rekommenderade alternativet vara alternativ 3a, kompletterat med vissa kostnadseffektiva åtgärder som hämtas från andra alternativ .
Vad anser de berörda parterna? Vem stöder vilka alternativ?
Konsumentorganisationerna förespråkar en omfattande översyn av direktivet (alternativ 3a och 3b). De nationella myndigheterna stöder i allmänhet en lagändring (alternativ 2, 3a och 3b), och ett antal medlemsstater stöder en omfattande lagändring för att ta itu med alla de problem som identifierats (alternativ 3a eller 3b). De flesta branschaktörer förespråkar andra åtgärder än lagstiftning (alternativ 1) eller riktade ändringar av direktivet (alternativ 2) för att anpassa det till den tilltagande digitaliseringen.
C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser
Vilka är fördelarna med det rekommenderade alternativet (om ett sådant finns, annars fördelarna med huvudalternativen)?
Det rekommenderade alternativet skulle vara mycket ändamålsenligt när det gäller att uppnå initiativets mål, säkerställa en hög grad av överensstämmelse med EU-lagstiftningen och vara effektivt när det gäller de ekonomiska och sociala konsekvenser som bedöms. Det förväntas ha en positiv inverkan på konsumentskyddet med minskade nackdelar och större förtroende och inkludering för konsumenterna. Det rekommenderade alternativet kommer sannolikt att bidra till lika villkor inom och mellan medlemsstaterna, tack vare minskad fragmentering jämfört med den nuvarande rättsliga ramen. De kvantifierade åtgärderna enligt det rekommenderade alternativet skulle innebära minskade förluster för konsumenterna på omkring 2 miljarder euro under perioden 2021–2030, plus de fördelar som åtgärder för skuldrådgivning och tak för effektiv ränta/räntor medför, vilket anses vara mycket fördelaktigt för konsumenterna och för samhället. De skulle också innebära minskade bördor för företagen på grund av större klarhet om rättsläget, förenklade informationskrav för reklam på radiokanaler (14 miljoner euro) och anpassning av informationskraven för digital användning.
Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om ett sådant finns, annars för de huvudsakliga alternativen)?
Kreditgivarna skulle stå för merparten av genomförandekostnaderna för det nya direktivet, och vissa åtgärder (t.ex. tak) skulle bli dyrare för leverantörer som för närvarande erbjuder produkter som inte omfattas av direktivet. Bankernas kostnader för de kvantifierade åtgärderna beräknas uppgå till mellan 1,4 miljarder och 1,5 miljarder euro. Även om det inte går att fastställa exakt i vilken omfattning, förväntas kostnader överväldas på konsumenterna.
Hur påverkas små och medelstora företag och konkurrenskraften?
De särskilda konsekvenserna för små och medelstora företag har inte identifierats som betydande, och de har därför inte bedömts separat. De föreslagna åtgärderna skulle ha en större inverkan på kreditgivare som

erbjuder produkter som för närvarande inte omfattas av reglering. Vissa av dem kan till och med försvinna från marknaden utan en anpassning av deras nuvarande affärsmodeller, som ofta innebär stora risker för konsumenterna och inte längre skulle vara lönsamma med de nya reglerna.
Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?
De föreslagna ändringarna av lagstiftningen förväntas leda till måttliga kostnader för EU och de nationella myndigheterna (cirka tre miljoner euro). Kostnaderna skulle dock till största delen vara engångskostnader, medan fördelarna skulle bli bestående över tid. Dessutom bör den ökade rättsliga klarheten underlätta kontrollen av efterlevnaden och i slutändan ha en positiv inverkan. Tillhandahållandet av skuldrådgivningstjänster i alla medlemsstater skulle kosta över 20 miljoner euro per år. Varje euro som spenderas på skuldrådgivning beräknas dock ge mellan 1,4 och 5,3 euro i likvärdiga fördelar, främst med hänvisning till de sociala kostnader för överskuldssättning som kan undvikas.
Uppstår andra betydande konsekvenser?
Initiativet förväntas ha en försumbar effekt på miljöpåverkan (t.ex. miljörisker eller klimatförändringar), och denna har därför inte utvärderats. Initiativet förväntas inte få några andra betydande konsekvenser.
Proportionalitetsprincipen
I enlighet med proportionalitetsprincipen kommer de föreslagna åtgärderna inte att gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen. Det rekommenderade alternativet skulle medföra höga kostnader för kreditgivarna men också innebära en ambitiös och framtidssäkrad strategi som leder till ännu större fördelar för konsumenterna och samhället.
D. Uppföljning
När kommer åtgärderna att ses över?
Kommissionen kommer att övervaka genomförandet av det reviderade direktivet efter det att det har trätt i kraft, under förutsättning att det antas. Ett åtagande om att utvärdera effekterna av den nya lagstiftningen kommer att ingå i utkastet till förslag. Kommissionen kommer huvudsakligen att ansvara för övervakningen av direktivets inverkan, på grundval av uppgifter från medlemsstaternas myndigheter och kreditgivare. Arbetet kommer att baseras på befintliga uppgiftskällor där så är möjligt för att undvika ytterligare bördor för de olika intressenterna.